

Katholieke Basisschool Op weg

Dyslexieprotocol
versie 2020-2021

Dyslexieprotocol Basisschool Op Weg Haarle:

Ons doel is om de leerlingen met vermoedens van dyslexie zo goed mogelijk te begeleiden binnen de mogelijkheden van de school en de groep. Ons uitgangspunt is dat een leerling een vaardigheidsgroei doormaakt. Deze verwachte groei staat beschreven in ons groepsplan Technisch lezen. Tevens is ons doel om aan de hand van dit protocol ouders duidelijkheid te geven over hoe we werken en wat de vervolgstappen zijn voor kinderen met vermoedens van dyslexie.

Vermoedens van dyslexie

Op school gaan wij uit van de technisch lezen Cito's; DMT en AVI. DMT staat voor Drie Minuten Toets. Deze toetsen worden 2x per jaar afgenomen bij alle leerlingen die gestart zijn in groep 3. Deze toets heeft per schooljaar 2 wettelijke meetmomenten. Dit zijn januari en juni. Deze wettelijke meetmomenten tellen voor een dyslexieonderzoek. De extra meetmomenten, in oktober en april, nemen we af om de voortgang van de zorgleerlingen voor onszelf te volgen.

De DMT is een toets op woordniveau, de AVI is een toets op zinsniveau. Beiden meten het Technisch lezen. We volgen hierbij de richtlijnen die Cito aanbeveelt.

Wanneer blijkt dat het niveau van DMT niet voldoende is (een IV of V score) gaan deze leerlingen Ralfi lezen. Dit is een leesinterventie voor leerlingen met leesproblemen. Dit gebeurt in de klas 3x 20 minuten per week of 4x 15 minuten per week in een klein groepje van maximaal 4 leerlingen. Dit Ralfi lezen is tevens een aanbevolen leesinterventie vanuit het dyslexie instituut.

Na een periode van het Ralfi lezen gaan we opnieuw de DMT afnemen en maken we een beschrijving van de leesaanpak en strategiegebruik van de leerling. Dit wordt gevolgd tijdens het Ralfi lezen en wordt genoteerd onder het kopje evaluatie van het lesrooster. Wanneer leerlingen na deze scores en leesinterventies blijven stagneren en 3x een E-score behalen spreken we van vermoedens van dyslexie. Een E score staat niet gelijk aan een V score, zie onderstaande tabel. Voor de aanvraag van het onderzoek moet er 3 x achtereenvolgens een E score zijn. Dit wordt besproken met de Intern Begeleider. Deze leerlingen worden aangemeld bij Driestar of het RID in samenwerking (in overleg) met ouders.

I - V		A - E	
20% hoogst scorende leerlingen	I 20%	A 25%	25% hoogst scorende leerlingen
20% boven het landelijk gemiddelde	II 20%	B 25%	25% ruim boven tot net boven het landelijk gemiddelde
20% landelijk gemiddelde	III 20%	C 25%	25% net tot ruim onder het landelijk gemiddelde
20% onder het landelijk gemiddelde	IV 20%	D 15%	15% ruim onder het landelijk gemiddelde
20% laagst scorende leerlingen	V 20%	E 10%	10% laagst scorende leerlingen

Diagnose

De diagnose dyslexie wordt altijd gesteld door externen. Als school werken wij samen met Driestar of het RID voor dyslexieonderzoeken. Driestar of het RID neemt het onderzoek af en school levert de gevraagde documenten aan. Dit gebeurt alleen na overleg met ouders. De kosten van dit onderzoek zijn voor de ouders (gemeente).

Specialistische Dyslexiekennis

Op school hebben alle leerkrachten kennis van dyslexie. Zij worden hierbij ondersteund door de intern begeleider. Om deze kennis up to date te houden lezen wij vakliteratuur.

Behandeling en begeleiding

Behandeling van leerlingen met dyslexie wordt gedaan door een Dyslexie-instituut; Via Socium of het RID. Het instituut begeleidt de leerlingen in samenwerking met school. Bij leerlingen waar dyslexie geconstateerd is, worden de aanbevelingen die uit het dyslexieonderzoek voort zijn gekomen overgenomen, mits ze uit te voeren zijn binnen de uitvoerbare tijd en het lespakket dat behandeld moet worden. Dit is kind- en groepsafhankelijk. Het standpunt van school is dat er aansluitend aan het onderwijs en liever buiten schooltijd begeleiding gegeven kan worden. Willen ouders dat de begeleiding onder schooltijd plaatsvindt, dan houdt dit in dat de leerling andere onderwijstijd mist, en wil de school niet aangesproken worden op de gevolgen hiervan.

Compenserende en dispenserende maatregelen

In overleg met de intern begeleider wordt per leerling (waarbij vermoedens van dyslexie bestaan) bekeken hoe deze leerling het best kan worden begeleid en ondersteund. Ook wordt bekeken welke

aanpassingen moeten worden toegepast. Alle aanpassingen die we toepassen bij individuele kinderen worden beschreven in het groepsoverzicht.

Bij Citotoetsen nemen wij de regels in acht die vanuit het Cito verplicht worden gesteld. Dit om de normering zuiver te houden.

Bij het oefenen van woordenschat en spelling kan de computer ingezet worden om deze leerlingen te ondersteunen. Tevens kunnen alle kinderen gebruik maken van de spellingskaarten die in de klas aanwezig zijn. Toetsen en teksten kunnen, na overleg met de leerling, vergroot aangeboden worden.

Aanpassingen

Op school kunnen we aanpassingen treffen, om tegemoet te komen aan de belemmeringen die bij het lezen en/of automatiseren kunnen plaatsvinden. Denk bijvoorbeeld aan:

Materiële voorzieningen:

- Gebruik van spellingscontrole
- Gebruik maken van de computer voor het maken van dictees.

Remediëring en dispensaties in het onderwijs:

- De leerling heeft recht op 25% tot max. 30 min. extra tijd bij het maken van toetsen
- Niet of minder zwaar aanrekenen van spellingfouten (buiten spellingslessen om)
- Vroegtijdig aankondigen van toetsen
- Teksten aanbieden in een overzichtelijke lay-out, helder lettertype en behoorlijke lettergrootte (minimaal 12 punten)
- Voorlezen van teksten bij vreemde talen.
- Voorlezen van Cito-toetsen (m.u.v. Cito begrijpend lezen)
- Teksten kunnen vergroot worden (in overleg met de leerling).

Afspraken die we maken met ouders of externen worden genoteerd in ons leerlingvolgsysteem en in de groepsmap van de leerkracht.

De overdracht aan het eind van het schooljaar vindt plaats tussen de leerkracht(en) van de huidige groep en de leerkracht(en) van de volgende groep.

Hierbij worden aantekeningen gemaakt. Dit gebeurt digitaal in ESIS. Ook worden de laatste groepsplannen besproken door de leerkrachten van de oude en nieuwe groep en de intern begeleiding. Tevens wordt er in het groepsoverzicht vermeld of een kind dyslectisch is en wat zijn onderwijsbehoeften zijn.

Indien nodig kan de leerling in aanmerking komen voor extra ondersteuning voor de aanpak van begrijpend lezen, spelling, woordenschat en taal. Om het technisch lezen te verbeteren kunnen we (in de groepen 2, 3 en/of 4) remediëren met het programma Bouw!.

Het oefenen in de klas wordt begeleid door de leerkracht of een ondersteunende leerkracht. De ondersteuningsactiviteiten zijn geen uitbreiding van de groepslessen. Bij de ondersteuning wordt gekeken bij welke onderdelen de leerlingen bij de Citotoets of de methodetoets uitvallen. Bij de volgende Cito wordt geanalyseerd of de leerling die onderdelen nu wel beheerst.

Wanneer leerlingen een behandeling krijgen van een dyslexiespecialist werkt school hieraan mee. De dyslexiespecialist onderhoudt contacten met de betrokken leerkracht en met de ouders d.m.v. gesprekken. School krijgt van de specialist de uitslagen van de toetsen die ze afnemen zodat school op de hoogte blijft van de vorderingen van de leerling.

Waar sociaal emotionele problemen een rol kunnen spelen bij het leesproces, worden deze in het groepsoverzicht genoteerd. Dit kan zowel door ouders als door school bespreekbaar worden gemaakt. Van ouders verwachten we een actieve en betrokken medewerking bij de begeleiding. Ook thuis moet er veel geoefend worden. Tips daarvoor zijn op te vragen bij de leerkracht.

Implementatie protocol

School evalueert continu haar eigen onderwijs, maakt aanpassingen indien nodig en zal deze in de daarvoor bestemde overlegmomenten met de MR bespreken.

Wij handelen conform het protocol.

Dyslexie onderzoek

De gemeente vergoedt een dyslexieonderzoek, wanneer er vermoedens zijn van dyslexie (3 x E score op DMT). Ouders kunnen het onderzoek aanvragen bij Driestar of het RID. School levert dan de documenten aan, die daarvoor nodig zijn. Daarnaast wordt een behandeling alleen vergoedt bij de kinderen met de meest ernstige vorm van dyslexie.

Als basisschool kunnen wij leerlingen met vermoedens van dyslexie, zonder verklaring, meer tijd geven bij toetsen en een groter lettertype aanbieden. Ook kunnen ze dan op de computer oefenen. Als basisschool hebben wij daar geen verklaring voor nodig. Het voortgezet onderwijs heeft deze verklaring wel nodig.

Willen ouders toch weten of hun kind dyslectisch is, maar heeft het niet 3x een E score op de DMT, dan kunnen ouders zelf een dyslexieonderzoek aanvragen bij een dyslexie centrum. De kosten van dit onderzoek zijn dan voor ouders.

Voor vragen kunt u terecht bij de intern begeleiders.

Protocol groep 1	
Start basisschool	<p>Stimuleren van geletterdheid middels de uitgangspunten van beginnende geletterdheid door het aanbieden van gesproken en geschreven taal in speel-, leer- en onderwijsactiviteiten (tussendoelen)</p> <p><u>Interventieperiode 1:</u> Inventarisatie van risicoleerlingen: Kleuters die om wat voor reden dan ook dreigen achter te raken in de ontwikkeling van beginnende geletterdheid of met een achterstand in groep 1 komen. De volgende leerlingen komen, in overleg met de leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot de kerstvakantie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • n.a.v. de overdracht van de peuterspeelzaal • kinderen met een spraak/taal ontwikkelingsstoornis (TOS) • n.a.v. logopedie • NT2 leerlingen • Wanneer er sprake is van dyslexie in de familie.
Januari	<p>Meetmoment 1: observaties Kleuterplein (Deze worden besproken n.a.v. resultaten met leerkracht en Intern Begeleider)</p> <p><u>Interventieperiode 2:</u> De volgende leerlingen komen, in overleg met de leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er sprake is van specifieke risicofactoren door thuissituatie of observaties in de klas. • Opvallendheden gezien bij de observaties.
Juni	<p>Meetmoment 2: Observaties Kleuterplein (Deze worden besproken n.a.v. resultaten met leerkracht en intern begeleider)</p> <p>Er wordt besproken welke leerlingen in groep 2 in aanmerking gaan komen voor pre-teaching en/of verlengde instructie en wanneer er sprake is van specifieke risicofactoren.</p> <p><u>Afsluiting interventie periode:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Groepsoverdracht d.m.v. groepsbespreking - Vaststellen met huidige en nieuwe leerkrachten wie er volgend schooljaar direct begeleid gaat worden a.d.h.v. vastgesteld overdrachtsformulier.

Interventies groep 1	
<p>In kleine groepjes of individueel extra aandacht (pre-teaching) te schenken aan de taalontwikkeling bij leerlingen die met een taalachterstand op de basisschool komen.</p> <p>Pre-teaching:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in de (kleine) kring n.a.v. prentenboeken, praatplaten of verhalen - verhaal extra laten verwoorden - op volgorde zetten van gebeurtenissen - vooraf zaken die in de kring aan de orde komen behandelen - thematische leskisten om de woordenschat rondom een thema te vergroten - herhaalde instructie is noodzakelijk - letterkennis - gebarenalfabet - extra lessen uit Kleuterplein 	

Protocol groep 2	
september	<p>Stimuleren van geletterdheid middels de uitgangspunten en tussendoelen van beginnende geletterdheid.</p> <p><u>Interventieperiode 1:</u> N.a.v. de groepsoverdracht aan het eind van het vorig schooljaar, wordt er gestart met pre-teaching bij de risico leerlingen. De volgende leerlingen komen, in overleg met de vorige leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot de kerstvakantie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er sprake is van specifieke risicofactoren en/of op één of meer onderdelen onvoldoende/matig gescoord bij de observatie van Kleuterplein.
januari	<p>Meetmoment 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - CITO taal voor kleuters M2 (Deze toets wordt afgenomen bij leerlingen die langer kleuteren of zijn blijven zitten. Andere leerlingen doen alleen mee aan de E2 toets) - Risico-screening (door logopedie) kleuters bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> • kleurentoets • auditieve analyse • auditieve synthese • letters benoemen • invented spelling - Bespreken n.a.v. resultaten met leerkracht en intern begeleider <p><u>Interventieperiode 2:</u> De volgende leerlingen komen in overleg met de leerkracht en de interne begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CITO taal voor kleuters M2: IV of V-score • Er is sprake van specifieke risicofactoren en/of op één of meer onderdelen zwak gescoord. • Resultaten Risico-screening – deze leerlingen komen in de voor- of verlengde instructie. • Eventueel starten Wijs met letters (via de logopedie) of Bouw!
Juni	<p>Meetmoment 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Checklist voor kleuters groep 2 uit Kleuterplein - CITO taal voor kleuters E2 <p>Bespreking n.a.v. resultaten met leerkracht en intern begeleider</p> <p>Afsluiting interventieperiode:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Groepsoverdracht d.m.v. groepsbespreking - Vaststellen met huidige en nieuwe leerkrachten wie er volgend schooljaar direct begeleid gaat worden a.d.h.v. vastgesteld formulier. <p>De volgende leerlingen komen in aanmerking voor extra begeleiding bij aanvang groep 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • kinderen met een IV of V score bij de Cito Taal E2 • één of meer onderdelen zwak gescoord bij de observatie uit Kleuterplein.

Interventie groep 2

Specifiek aanbod

- woordstukjes
- auditief geheugen
- auditieve synthese
- auditieve analyse
- belangstelling voor boeken
- letterkennis
- rijmen
- gebarenalfabet

Bovenstaande onderdelen komen ook allemaal voor in de observatielijst van Kleuterplein.

- letterkennis minimaal 16 letters (per schooljaar bieden we 8 letters aan, dus eind groep 2 16 letters)

Pre-teaching

- in de (kleine) kring n.a.v. prentenboeken, praatplaten of verhalen laten verwoorden
- Op volgorde zetten van gebeurtenissen
- Voorinstructie voor lesinhoud die in de kring aan de orde komt
- Thematische leskisten om de woordenschat rondom een thema te vergroten
- Herhaalde instructie is noodzakelijk
- Aanbieden van letters d.m.v. overtrekletters, spulletjes zoeken met de letter, kleien van letters, verven van letters, schuurpapier letters, memory met letters enz.
- Auditieve analyse en synthese
- Eerste letter in een woord
- Woordstukjes
- Leesmotivatie

We starten met kinderen die uitvallen op bovenstaande punten of bij de screening van de logopedist (gemeente) met Wijs met letters (via de logopedie) en/of BOUW! (vanaf maart).

Protocol groep 3	
september	<p><u>Interventieperiode 1:</u> N.a.v. de groepsoverdracht aan het eind van het vorig schooljaar, wordt er gestart met pre-teaching bij de risicoleerlingen d.m.v. verlengde instructie of pre-teaching.</p> <p>De volgende leerlingen komen, in overleg met de vorige leerkrachten en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot de herfstvakantie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kinderen met een IV of V score op de CITO taal E2. • Één of meer onderdelen zwak gescoord bij de observaties van Kleuterplein. • Lopende interventies zoals Wijs met letters en Bouw!
Oktober	<p>Meetmoment 1: Voor alle leerlingen: Herfstsignalering: (V.V.L. is Veilig Leren Lezen)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Letterkennis - methodegebonden V.L.L - Fonemen dictee - methodegebonden V.L.L - Woorden lezen - methodegebonden V.L.L - Leesvaardigheid - methodegebonden V.L.L <p><u>Interventieperiode 2 :</u> De leerlingen met zwakke technische lees- en/of spellingvaardigheden komen, in overleg met de leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot en met januari. De normering van de methode VLL wordt hierbij aangehouden.</p>
januari/ februari	<p>Meetmoment 2: Voor alle leerlingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fonemendictee – methodegebonden V.L.L. - DMT-kaart 1A en 2A - Cito Spelling M3 - Cito AVI kaart A <p><u>Interventieperiode 3:</u> De volgende leerlingen komen, in overleg met de leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot aan april: Bij onvoldoende letterkennis, onvoldoende leesvaardigheid (resultaten methode VLL, DMT en AVI).</p>
april	<p>Tussenmeting Deze tussenmeting is alleen bestemd voor leerlingen die extra lees en/of spellingsbegeleiding hebben: Het gaat om een tussenevaluatie. Bij onvoldoende letterkennis in januari, bij onvoldoende leesvaardigheid, uit de resultaten van de DMT en VLL.</p> <p><u>Interventieperiode 4:</u> Er wordt een vergelijking gemaakt met de score van het vorige meetmoment, zodat er zicht komt op individuele vooruitgang. Op basis hiervan wordt de begeleiding eventueel bijgesteld.</p>
juni	<p>Meetmoment 3: Voor alle leerlingen</p> <ul style="list-style-type: none"> - DMT-kaart 1B, 2B, 3B - Cito Spelling E3 - Begrijpend lezen E3 - Cito AVI kaart B <p><u>Afsluiting interventieperiode 4:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Groepsoverdracht d.m.v. groepsbespreking - Vaststellen met huidige en nieuwe leerkrachten wie er volgend schooljaar direct begeleid gaat worden a.d.h.v. vastgesteld overdrachtsformulier.

Interventie groep 3

Opbouwen van letterkennis

- Op verschillende manieren aanbieden letters
- Pre-teaching nieuwe letter
- Gelijktijdig spreken en schrijven
- Klankgebaren

Decoderen klankzuivere woorden

- Hardop lezen

Fonemisch bewustzijn

- Woorden hakken
- Extra tijd voor het maken van toetsen
- Eventueel teksten voorbereiden

Spelling

- Flitsprogramma
- Letters flitsen
- Klankbord
- Hakstrook
- Klikklakboekje
- Klankgebaren
- Visuele ondersteuning (tweetekens) klank-problemen (ie-ei, b,d, enz)
- Au/ou plaat, ei/ij plaat
- Bibliotheek

Technisch lezen

- Stillezen in de klas
- Leesbladen van Luc Koning (Ralfi lezen met leerkracht)
- Humpie Dumpie
- Aanbieden van leesboeken
- Herhaald lezen
- Software Leesturbo

We starten met kinderen die uitvallen op bovenstaande punten met BOUW! (dit kan gedurende het hele jaar opgestart worden).

Bij een vermoeden van dyslexie maken we een afspraak met de ouders. Tijdens dit gesprek geven wij uitleg van ons protocol en handelswijze. De ontwikkeling van deze leerlingen wordt in groep 4 nauwgezet gevolgd.

Protocol groep 4	
september	<p><u>Interventieperiode 1:</u> N.a.v. de groepsoverdracht aan het eind van het vorig schooljaar, wordt er gelijk gestart met pre-teaching bij de risicoleerlingen. De volgende leerlingen komen, in overleg met de vorige leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot aan de herfstvakantie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Begrijpend lezen: IV of V score. - DMT: IV of V score. - AVI onder instructieniveau van het groepsniveau - Cito Spelling E3: IV of V score <p><u>Materialen voor interventieperiode 1:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Lezen - Informatie junior boekjes - Boekcollectie schoolbibliotheek - Herhalend lezen (Ralfi) m.b.v. teksten uit Nieuwsbegrip - Luisterboeken (klipper-bizon-zoeklichtserie) <p>Spelling:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hulpbladen van taalactief evt. huiswerk - Zelfstandig spellen tijdens zelfstandig werken - Taal actief computersoftware - BOUW!
oktober	<p>Tussenmeting Deze tussenmeting is alleen bestemd voor leerlingen die extra lees en/of spellingbegeleiding hebben.</p> <p>Het gaat om een tussenevaluatie. Bij onvoldoende leesvaardigheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - DMT kaart 1B, 2B en 3B - <p><u>Interventieperiode 2:</u> Er wordt een vergelijking gemaakt met de score van het vorige meetmoment, zodat er zicht komt op individuele vooruitgang. Op basis van deze gegevens wordt de begeleiding bijgesteld.</p> <p><u>Materialen voor interventieperiode 2:</u> Zie interventieperiode 1.</p>
januari/ februari	<p>Meetmoment 1: Voor alle leerlingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - CITO Spelling M4 - DMT kaart 1A, 2A en 3A - CITO Begrijpend lezen M4 - CITO AVI kaart A <p><u>Interventieperiode 3:</u> De volgende leerlingen komen, in overleg met de leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot aan april:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cito Spelling M4: IV en V score. • DMT: IV en V score • Cito AVI onder beheersingsniveau M4.
april	<p>Tussenmeting: Deze tussenmeting is alleen bestemd voor leerlingen die extra lees- en/of spellingsbegeleiding hebben.</p> <p>Het gaat om een tussenevaluatie. Voor dit meetmoment bestaat geen normering. Bij onvoldoende leesvaardigheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - DMT kaart 1A, 2A en 3A - Letterkennis d.m.v. methode gebonden toetsen spelling (dictee) <p><u>Interventieperiode 4:</u> Er wordt een vergelijking gemaakt met de score van het vorige meetmoment zodat er zicht komt op individuele vooruitgang. Op basis hiervan wordt het groepsplan bijgesteld.</p>
juni	<p>Meetmoment 2: Voor alle leerlingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - DMT kaart 1B, 2B en 3B - CITO Spelling E4 - CITO Begrijpend lezen E4 - CITO AVI E4 kaart B <p><u>Afsluiting interventieperiode 4:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Groepsoverdracht d.m.v. groepsbespreking • Vaststellen met huidige en nieuwe leerkracht wie er volgend schooljaar direct begeleid gaat worden a.d.h.v. het groepsplan/groepsoverzicht.

Interventie groep 4

Algemeen:

- Extra tijd voor het maken van toetsen
- Teksten begrijpend lezen voorbereiden
- Teksten vergroten
- Cito rekenen en woordenschat kunnen voorgelezen worden

Spelling

- Wekelijks extra instructie
- Automatiseren d.m.v. automatiseringsmap

Technisch lezen

- 4x per week Ralfi lezen
- Boeken lezen thuis
- Bibliotheekbezoek

Begrijpend lezen (mocht dit een hulpvraag zijn)

- 1x per week pre teaching
- 2 x per week extra lezen van de tekst van Nieuwsbegrip in de klas.

Rekenen (mocht dit een hulpvraag zijn)

- Automatiseren d.m.v. de automatiseringsmap en www.tafelsoefenen.nl op de computer.
- Extra inoefenen van automatiseringsoefeningen tijdens zelfstandig werken.

Leerlingen die voor een 3^e keer achter elkaar een E halen op Cito DMT, ondanks intensieve hulp, hebben vermoedelijk dyslexie. Bij een vermoeden van dyslexie maken we een afspraak met de ouders.

Protocol groep 5 t/m 8	
september	<p><u>interventieperiode 1</u></p> <p>N.a.v. de groepsoverdracht aan het eind van het vorig schooljaar, wordt er gestart met pré-teaching bij risicoleerlingen De volgende leerlingen komen, in overleg met de vorige leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot de herfstvakantie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DMT IV of V score • CITO Spelling eind vorig schooljaar: IV of V score • Cito AVI beheersingsniveau vorig meetmoment op groepsniveau niet behaald.
oktober	<p>Tussenmeting:</p> <p>Deze tussenmeting is alleen bestemd voor leerlingen die extra lees en/of spellingsbegeleiding hebben. Het gaat om een tussenevaluatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - DMT kaart 1B ,2B en 3B - Analyse methodetoetsen (woord- en zinsdictee) onderdeel spelling uit de methode Taal Actief. <p><u>Interventieperiode 2</u> Er wordt een vergelijking gemaakt met de score van het vorige meetmoment zodat er zicht komt op individuele vooruitgang. Op basis hiervan wordt de begeleiding bijgesteld.</p>
januari/ februari	<p>Meetmoment 1 Voor alle leerlingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - CITO Spelling M- afname - CITO Begrijpend lezen M- afname - Cito AVI A-kaart -DMT kaart 1A, 2A en 3A <p><u>Interventieperiode 3</u> De volgende leerlingen komen, in overleg met de leerkracht en intern begeleider, in aanmerking voor extra begeleiding tot aan maart.</p> <ul style="list-style-type: none"> • CITO Spelling M-afname IV of V score • Cito technisch lezen DMT IV of V score • Cito AVI beheersingsniveau niet behaald.
april	<p>Tussenmeting:</p> <p>Deze tussenmeting is alleen bestemd voor leerlingen die extra lees- en/of spellingsbegeleiding hebben. Bij onvoldoende leesvaardigheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - DMT kaart 1A, 2A en 3A - analyse methodetoetsen (woord- en zinsdictee) Spelling uit de methode Taal Actief. <p><u>Interventieperiode 4</u> Er wordt een vergelijking gemaakt met de score van het vorige meetmoment zodat er zicht komt op individuele vooruitgang. Op basis hiervan wordt de begeleiding bijgesteld. In groep 8 wordt er geen nieuwe interventieperiode opgestart. Een goede overdracht (van kenmerken van dyslexie of een Dyslexieverklaring) naar het VO is noodzakelijk! De Cito Eindtoets mag voorgelezen worden aan leerlingen met dyslexie.</p>
juni	<p>Meetmoment 2 Voor alle leerlingen (behalve de leerlingen uit groep 8):</p> <ul style="list-style-type: none"> - CITO Spelling E-afname - CITO Begrijpend lezen E- afname - Cito AVI B-kaart - DMT kaart 1B, 2B en 3B <p><u>Afsluiting interventieperiode 4:</u> Groepsoverdracht d.m.v groepsbespreking, vaststellen met huidige en nieuwe leerkracht wie er volgend schooljaar direct begeleid gaat worden a.d.h.v. vastgesteld overdrachtsformulier.</p>

Mogelijke interventies groep 5 t/m 8:

Algemeen:

- Extra tijd voor het maken van toetsen.
- Eventueel teksten begrijpend lezen voorbereiden.
- Teksten vergroten
- Cito rekenen en woordenschat kunnen voorgelezen worden.

Spelling:

- 1 x per week extra instructie
- Wekelijks extra de woorden oefenen op de computer (Taal Actief)
- Spellingcontrole computer laten gebruiken indien nodig
- Automatiseren d.m.v. automatiseringsmap

Technisch lezen

- Thuis boeken lezen
- Toepassen van Ralfi (3x 20 min of 4 x 15 min.)
- Bibliotheekbezoek

Begrijpend lezen:

- 1 keer per week pre teaching
- 1 keer per week ondersteuning van de begrijpend lezen les

Rekenen:

- Automatiseren van de tafels
- Extra oefenen van automatiseringssommen

Wereldoriëntatie:

- Samenvatting mee naar huis

Leerlingen die voor een 3^e keer achter elkaar een E halen op CITO DMT, ondanks intensieve hulp, hebben vermoedelijk dyslexie. Bij een vermoeden van dyslexie maken we een afspraak met de ouders. Tijdens dit gesprek geven wij uitleg van ons protocol en handelwijze.

